

(Folytatás az 1. oldalról.)

arra, hogy a bizottság hozzájárulását kérje. E testület fogja eldönteni, hogy az gázturbina, avagy harci, haditechnikai eszköz. A nagy port felvert ügy kapcsán a miniszter úgy vélte, hogy az valamiféle szovjet belpolitikai küzdelemmel függhet össze. A szovjet sajtóhíradások is minden bizonnyal ezt a célt szolgálják. Legjobb tudomása szerint a Magyar Köztársaság legfőbb ügyésze átirattal fordult a szovjet legfőbb ügyészhez, amelyre a mai napig nem érkezett válasz.

A miniszter cáfolta, hogy Magyarországról bármiféle

korszerű haditechnikai eszköz szállítottak volna az Amerikai Egyesült Államokba. Kétségtelen, hogy négy darab MIG-21-est eladtak egy amerikai üzletembernek, azokat azonban régen kivonták a rendszerből, muzeális értékűek, s a MEH sem tartott igényt rájuk. A Honvédelmi Minisztérium, illetve a katonai szervek sem fegyvereladással, sem vétellel nem foglalkoznak.

Az interpelláló képviselő és a plénum is elfogadta a válaszokat, azzal a megkövetéssel, hogy Beck Tamás írásban tájékoztassa a képviselőket a folyamatban lévő vizsgálatról.

Nettó bér — bruttó felelősség?

Korábban — még az átkos pártállami időkben — hét lakat alatt őrizték a miniszterek, a fő-, al-, ideológiai és államtitkárok fizetési szolgáit, nehogy arra illetéktelen személy tudomására jusson, mennyi havi fixért vezetnek bennünket nagyjaink a „cucilizmus út-ján”.

Ma már merőben más a helyzet, a havi bérek a lehető legnagyobb publicitást kapják, a teljes nyíltság, a glaznosztyi jegyében. A miniszterelnök ugyanis a miniszterek személyi alapbérét (még 1983-ban) bruttó 65 ezer forint/hó (nettó 34 ezer 979 forint/hó) összegben állapította meg. Ennek megfelelően a hónapok és hónapok — akik ma a Parlament széksoraiban ülnek —, saját múlt heti döntésük alapján havi bruttó 32 ezer 500 forint (nettó 20 ezer 962 forint) illetményben részesülnek. Minden képviselő ezen felül tiszteletdíjának 30 százalékát megkaphatja pluszban, költségterítési átalányként; szállásdíjként; a „közforgalmú tömegközlekedési eszközöket” ingyenesen

veheti igénybe; külföldi hivatalos útjainak költségeit is — természetesen — az Országgyűlés fedezi.

A különböző parlamenti funkciókat betöltők a következő pótdíjakban részesülnek (100 százaléknak a 32 ezer 500 forintot tekintjük): Országgyűlés elnöke (180 %) alelnök (140 %), jegyző (20 %), bizottsági elnök (80 %), bizottsági alelnök, illetve titkár (60 %), bizottsági tag (40 %), képviselőcsoport vezető (80 %). E pótdíjak „hozzácsapódnak” a bruttó 32 és félezerhez, s az így keletkezett, együttes összegből fizetendő a nyugdíjárulék s a személyi jövedelemadó.

Mindenki szabadon dönthet: soknak vagy kevésnek, netán pontosan elegendőnek tartja a hónapok nem egészen 21 ezret, annak tudatában, hogy vajh' mennyi egy maszek — a békekesség kedvéért: pesti — hamburgeres; zöldséges; egy valutázó; egy hivatásos ittipirosholapiros-játékos napi, vagy egy telek-, (ingatlan-, nyugatitkocsi-, stb.) spekuláns egypercnyi tiszta, adózatlan jövedelme.

S. I.

Hercegi program

A walesi hercegi pár budapesti látogatásának harmadik napját a Nemzeti Múzeumban kezdte. Károly herceg és Lady Diana Fodor István főigazgató kalauzálásával tekintette meg a magyar szent koronát, valamint a koronázási jelvényeket.

Ezt követően a magas rangú vendégek Bugacra indultak, ahol mindössze 2 órára tervezett, ám igen feszített program várta őket. A csárda előtti üdvözlés és a fűtőlűlő barack után a trónörökös pár egy négylovas nyitott hintóra szállt, amelynek bakján szakavatott „kocsis” — Juhász László fogathajtó világbajnok — foglalt helyet. A fogat — immár a pusztai homokos földútján —

egy közeli tanyára fuvarozta Károly herceget és Lady Dianát, akik a tanya gazdájának személyében egy több éve magángazdálkodóként tevékenykedő pusztai emberrel ismerkedhettek meg. A hercegi pár egyúttal itt költötte el ebédjét is, feltehetően először ízlelve meg a bugaci pusztagyulást. Magyaros izek után magyaros szokások és hagyományok következtek: a trónörökös pár részt vett egy csikólovass bemutatóban.

Ezután a hercegi pár ismét fogatra szállt, hogy azután — búcsúzva a pusztától — sötétkék Rolls-Royce-ukon térjenek vissza a fővárosba. Este a Vigaszínházban megnézték az angol Renaissance Színház előadását.

Vita a sajtószabadságról

A tömegkommunikációs eszközök helyzetének rendezése, a sajtószabadság törvényi feltételeinek megteremtése az újonnan megválasztott nemzetgyűlés egyik legfontosabb feladata lesz. E nagy körültekintést, alapos megfontolást igénylő munka elvégzéséhez — a maga szerény eszközeivel — a MÜOSZ, a Nyilvánosság Klub, a Rádiós, a Televíziós és a Hírányósági Kamara is hozzá szeretne járulni. Ezért 1990. május 12-én, 10 órai kezdettel a MÜOSZ székházában vitát rendezünk a többpártrendszer és a sajtószabadság kérdéséről. Kérjük, hogy a vitára küldjék el pártjuk képviselőit, és, ha egyetértene velük, a következő kérdésekben fejtse ki véleményüket:

1. Hogyan alakuljon a jövőben a kormány és a sajtó viszonya? Hogyan lehet összeegyeztetni a többségi akaratot kifejező kormány támogatásának és a kormányzati tevékenység bírálatának a feladatát?
2. Hogyan valósuljon meg az össznemzeti médiumok, az állami tulajdonban lévő rádió(k) és a televízió(k) irányítása? Mi legyen ezeknek a médiumoknak a jogállása, milyen testület felügyelje őket, kikből álljon ez, és mi legyen a jogköre? Milyen testületek irányítsák az egyes médiumokat, ki nevezze ki vezetőiket, mi legyen a szakmai és az érdekvédelmi szervezetek

Magyar Újságírók Országos Szövetsége,
Nyilvánosság Klub Országos Egyesület,
Rádiós Kamara,
Televíziós Kamara,
Magyar Hírányósági Újságíró-kamara

Az ENSZ-főtitkár tárgyalásai

Pérez de Cuéllar, az ENSZ főtitkára — aki csehszlovákiai látogatása befejezése után, kedden érkezett Magyarországra — szerdán elsőként Horn Gyula külügyminiszterrel találkozott. Ezt követően ellátogatott az Országos Széchényi Könyvtárba, ahol megtekintette a Bibliotheca Corviniana Nemzetközi Corvina Kiállítást. A

Parlamentben megbeszélést folytatott Németh Miklós ügyvezető miniszterelnökkel, találkozott Szabad Györggyel, az Országgyűlés megbízott elnökével és Göncz Árpáddal, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnökével. Rövid ideig részt vett az Országgyűlés plenáris ülésén is. Pérez de Cuéllar találkozott Antall József kijelölt miniszterelnökkel is.

Nem igaz a hír...

Igaz-e, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt kilép a kormánykoalícióból, illetve megszakítja a koalíciós tárgyalásokat — ahogyan az a Népszabadság szerdai számában hivatalosan meg nem erősített hírként megjelent? — tette fel a kérdést a parlamenti ülésszak első szünetében az MTI munkatársa Füzessy Tibornak, a KDNP alelnökének, a párt parlamenti frakciója vezetőjének.

A párt alelnöke kategorikusan cáfolta azt, hogy szó lenne kilépésről, s elmondta, hogy a szocialista napilapban megjelent állítások többsége nem fedi a valóságot. A KDNP elnöksége és parlamenti frakciója a parlamenti ülést megelőzően tanácskozott a köztársasági elnök megválasztásának kérdéséről is, azonban nem olyan összefüggésben, ahogyan az a lapban megjelent. A megbeszélésen a KDNP vezetése nem hozott olyan döntést, miszerint nem vesz részt a kormánykoalícióban, s az sem hangzott el, ami a Népszabadság írásában a részt nem vétel okaként tüntettek fel, nevezetesen:

mintha a KDNP azért szakítaná meg a koalíciós tárgyalásokat, mivel az MDF—SZDSZ megállapodás alapján a köztársasági elnököt a Parlament választaná meg a nép helyett, ellentétben a kereszténydemokraták népszavazásra vonatkozó indítványával.

A hétfői ülésen a köztársasági elnök megválasztása kérdésének megvitatása — amely a köztársasági elnök helyzetéről, súlyáról és alkotmányjogi szerepéről szólt — egy, már korábban megtartott tárgyalás folytatása volt. A párt vezetősége nem hozott olyan határozatot, hogy megszakítaná a koalíciós tárgyalásokat, s kilépne a koalícióból akkor, ha koalíciós partnereit nem tudná meggyőzni arról, hogy a köztársasági elnököt a nép válassza meg.

A párt alelnöke elmondta végül, hogy a koalíciós tárgyalásokon részt vevő KDNP-küldöttségnek az utasítások szerint olyan kormányzati pozíciók megszerzésére kell törekednie, amelyek megfelelnek a párt parlamenti súlyának.

Látogatóban a Bundestag alelnöke

Szabad György, az Országgyűlés megbízott elnöke szerdán a Parlamentben fogadta Heinz Westphalt, a nyugatnémet Bundestag alelnökét. Szabad György tájékoztatást adott a demokratikusan megválasztott Parlament működéséről, a parlamenti demokrácia fejlesztésének elképzeléseiről. A

nyugatnémet politikus a Bundestag támogatásáról biztosította a magyarországi változásokat, és jelezte, hogy a nyugatnémet törvényhozás kész minden segítséget megadni. A megbeszélésen részt vett Alexander Arnot, az NSZK budapesti nagykövete.

A magyar kultúra — Kárpátalján

Kárpátalján már elismerik az ott élő magyarságot, mint etnikai kisebbséget és annak jogait. Ez a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség tevékenységének első eredménye — tájékoztatta a sajtó képviselőit Fodó Sándor, a szervezet elnöke szerdán, a Magyarok Világszövetségének székházában. Az elnökség és a vá-

lasztmány más tagjaival együtt elmondta: nemzetiségi jogaik gyakorlását törvény még nem szavatolja. E jogok gyakorlásának lehetőségét a szervezet harcolta ki a megalakulása óta eltelt egy esztendőben. A szövetség, amely a hatalomtól független, nyíltan politikázó érdekképviseleti szervezet, hirdeti — s ezt alapszabályzatában rögzítette — a kárpátaljai magyarok a magyar nemzet, az egyetemes magyarság részei. Igénylik az anyaország segítségét az anyanyelvi kultúra megőrzéséhez. A Szovjetunió állampolgáraiként viszont kötdőnek szülőföldjükhöz. Minderről egy évvel ezelőtt még nem lehetett beszélni — hangsúlyozta Fodó Sándor. Kitartó munkálkodásukkal vívták ki azt is, hogy már szabadon ünnepelhetik a magyar nemzeti ünnepeket, használhatják nemzeti szimbólumainkat. Megemlékezhetnek arról a sok tízezer magyarról, akiket 1944-ben koncentrációs táborokba hurcoltak.

Jelentős eredmény, hogy a magyarok által is lakott településeken a helységek és a közsétnéznymyek neveit magyarul is kiírják, s remélhető, hogy fokozatosan visszanyerik önállóságukat azok a magyar tannyelvű iskolák, amelyeket az utóbbi évtizedekben egybeolvasztottak az ukrán vagy az orosz iskolákkal. A magyar településeken — több mint 50 is-

kolában — csaknem minden tantárgyat magyar nyelven tanítanak — állapították meg elismeréssel a tájékoztatón. Szükséges azonban, hogy a kétnyelvű iskolákat anyanyelvieké alakítsák át. Fontos lenne, hogy az ungvári egyetem magyar nemzetiségű hallgatói legalább egy szemeszterben tanuljanak magyar egyetemeken, azért, hogy megismerjék a

magyar szakkifejezéseket. Azt már korábban elérték, hogy a magyar nemzetiségű diákok az egyetemi felvételnél minden szakon, minden tantárgyból magyar nyelven vizsgázhatnak. Most azt kéri: a középfokú szakiskolákban is tegyék lehetővé, hogy anyanyelvükön felvételizhessenek a magyar diákok, és magyar nyelvű csoportokat alakíthassanak.

Prepeliczay István

Ha voltak is tárgyalások, tudtomon kívül folytak

A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt legutóbbi országos nagyválasztmányi ülésén történtek (a Parlament alakuló ülését közvetlenül megelőzően) alaposan fölfigatták a kedélyeket. Erről kérdeztük a leginkább érintettek egyikét, Prepeliczay István országgyűlési képviselőt, a párt egykori főtitkárát, akit egyébként — beszélgetésünk napján, a múlt héten — a kulturális és sajtókérdésekkel foglalkozó parlamenti bizottság alelnökének választottak.

— A nagyválasztmányon — például az önnel — történtek mennyiben foghatók fel a pártban belüli MDF-, illetve SZDSZ-orientációjú erők „összeapadásának”, s mennyiben vezethetők vissza személyes ellentétekre?

— Alaposan ferdítés volna, ha e dologba belekevernénk az MDF—SZDSZ-visszonyt. Pártalkotmányunk 30. paragrafusa előírja, hogy a főtitkár köteles alávetni magát a nagyválasztmány, illetve a politikai bizottság döntéseinek, s aszerint kell politikáznia. Politikai bizottságunk úgy döntött a választások előtt, hogy „pártsemlegesek” leszünk, s jómagam minden esetben ezt az álláspontot képviseltem. Nos, emiatt a vezetőség konzervatív, valóban „MDF-párti” tagjai úgy mentek át támadásba, hogy rámsütötték: SZDSZ-párti vagyok. Innen ered tehát az egész „MDF—SZDSZ-frakció” körüli cirksú, amely már önmagában is jókora csúsztatás. Ugyanakkor teljesen jogosnak érzem azt a követelést, hogy a vezetést fiatalítani kell.

— Amely részt meg is történt...

— A tavalyi érdi nagyválasztmány a vezetőséget a következő nagyválasztmányig terjedő időszakra bízta meg; ennek értelmében mindannyiunknak záros határidőig tartó mandátumunk volt. Ezzel szemben olyan sajtónyilatkozatok is elhangzottak — pártton belülről —, hogy „tiszteletes vezetőket” kívánunk választani. Ez egészen gusztustalan csúsztatás, hiszen azt jelenti, hogy az akkori vezetés egy az egyben tisztességtelen. Nem erről volt szó, hanem arról, hogy ennek a vezetésnek néhány tagja — hogy finoman fejezzem ki magam — impotens volt; azaz, a választott funkciójából adódó kötelességeinek nem tett eleget. (Részben életkori sajátosságból, részben kényelmességből, részben abból a meggondolásból, hogy bizonyos dolgoktól jobb távolmaradni...) Nyugodtan elmondhatom, hogy ennek a pártnak az ügyeit elsődlegesen — az ügyvezető alelnökökkel, dr. Balogh Györggyel együtt — ketten intéztük. Ezért vagyok felháborodva a korábban említett sommás ítélet ellen.

A másik dolog: mielőtt rákérdez, hogy miért hagyta ott a nagyválasztmányt... — Tényleg, miért hagyta ott?

— Azért, mert úgy tartottam tisztességesnek, hogy én, mint főtitkár, aki közel egy évig „vittem a dolgokat”, erről beszámolhassak a küldötteknek. Erre azonban nem kaptam lehetőséget. A másik ok tulajdonképpen adminisztrációs jellegű, ami az előzőre már csak rátett egy kálappal. Mint a párt vezetői tisztviselője, s mint országgyűlési képviselője, hibatból résztvevője voltam a nagyválasztmánynak. Tőlem küldöttigazolványt kérni tehát antagonisztikus ellentmondásban állt azzal a ténnyel, hogy küldöttek azok a személyek voltak, akiket a párttagság ez alkalomra választott. Lényegében senki sem volt kíváncsi arra, hogy mi történt ez alatt az egy év alatt, s ezt azért fájlam különösen, mert a fiatalításnak magam is híve és elősegítője voltam, hiszen a párt nem egy, jelenlegi vezetőjét magam javasoltam, s őket ezen az ülésen meg is választották.

— Az a tény, hogy önre „rásütöttek” az SZDSZ-pártiság „bélyegét”, nem a választások második fordulójának éjjelén a televízió-nak adott nyilatkozatából eredeztethető? Ön lehitötte a keléyleket, már ami a lehetséges kormánykoalíciós tárgyalásokat illeti; mértéktartóan nyilatkozott az MDF-fel kötendő koalícióról.

— Konkrét pártközi koalíciós megállapodás akkor még nem volt, ezért helyezkedtem arra az álláspontra, hogy — annak hiányában — erről kár beszélni. A vezetőség néhány tagja által az MDF-fel kötött megállapodás kizárólag a választásokra vonatkozott. Ha mégis voltak konkrét koalíciós tárgyalások a második forduló előtt — lehetséges, ezt nem vonom kétségbe —, akkor azok tudtomon kívül folytak.

— Önnek most mi a pártfunkciója azon kívül, hogy az FKGP országgyűlési képviselője?

— Nincs más funkcióm.

— Véleménye szerint a szegedi központú Nemzeti Kisgazdapárt vezetésében vannak-e olyan személyiségek, akiket „használni tudna” az FKGP? Mutatkozik-e valamilyen szándék részükről a visszatérésre, illetve az FKGP részéről a visszavételre?

— A Nemzeti Kisgazdapárt egyes szervezetei, személyiségei már visszatértek. Vezetőik között kétségtelenül van néhány tehetséges ember, ám azoknak, akik a választási hadjárat kellős közepén képesek voltak egy pártszakadást megkísérlni — végül is nem sikerült, én mindig is azt mondtam, hogy egy léggömbpártot hoztak létre —, nos, véleményem szerint nekik nem lesz helyük a Független Kisgazdapártban. Tettük indítékát sosem sikerült megértenem. Gondoljuk csak meg: ha dr. Boross Imre nem távozik az FKGP-ből, meglehet, hogy ma az ő neve igazságügy-miniszter-jelöltként említetne.

Sandi István